

Premonštrátske gymnázium

Kováčska 28, 040 01 Košice

PRAVOPISNÉ CVIČENIE (10 b)

Pokyny: Prečítaj si pozorne každú vetu. Perom doplň chýbajúce písmená a čiarky. Údaje vpisuj tak, aby boli jednoznačné a zrozumiteľné. Negumuj a neprepisuj, prepisovaný údaj považujeme za chybný. Slová, slovné spojenia a vety textu si môžeš precvičiť na dolnej časti papiera, alebo na opačnej strane.

ÚRYVOK:

toto nie je poviedka! zakr__čal Kápia a hodil môj zošit na __em. Cigaretu ktorú žmolil medzi peram__, zahasil na slimákov__. Povedal že príroda to vstrebe a premení jeho utrpenie na niečo lepšie napríklad na humus alebo fialkové zátišie. Veril som mu, bol to predsa môj súdruh.

Mali sme osem a boli sme ozbrojen__. Kápia mal nôž a ja šumbajku. Kápia poznal šesť neslušných slov a dv__ názvy filmov pre dospel__ch. Ja som ovládal naspamäť všetky mená sv__tých v kalendár__. Kápia usmrtil každý deň minimálne jedno zviera ja som si každý večer um__l zuby. Kápia pľul ja som písal.

Boli sme najlepši (Novohrad) priatelia a vedeli sme že ak nás raz niečo rozdelí, bude to tretia svetová vojna. Naše puto sme dokonca zv__čnili krvou pod starým orechom na okraji __estského parku. Slnko vykašľovalo posledné zv__šky svetla tiene tvrdl__ a Kápia od vzrušenia prdel. Bra__tvo bolo dokonané najvyšší čas vrátiť sa domov ku k__provému pr__varku.

Nič na svete nie je silnejšie ako krv, pošepol Kápia a opl'ul poštára ktorý preletel okolo nás na baklažánovom b__c__kl__. Odvtedy musia naši otcovia chodiť po listy na poštu.

Do reality ma vtiahol cudzí kr__k, vytrhnutý z kontextu mojej spomienky a skôr než som sa rozhladol okolo seba Kápia už prášil preč po kl'ukatej ceste pozd__ž jazera.

(Peter Balko: *Vtedy v Lošonci*, upravené)

Úlohy sa viažu k úryvku v pravopisnom cvičení:

1. (1 b) Napíšte dve prídavné mená, ktorými by ste charakterizovali Kápiu.

.....

**2. (1 b) V poslednom odseku ukážky autor využil
slohový postup, lebo**

.....

3. (0,5 b) Úryvok by mohol byť súčasťou publikácie s názvom:

- a) Kápia a ja pri jazere
- b) Slimáky na strednom Slovensku a ich ochrana
- c) Výber z poézie Petra Balka
- d) Bájka o slimákovi

4. (0,5 b) Z ukážky vyplýva:

- a) Hlavný hrdina a Kápia sa poznali od narodenia.
- b) Bol podvečer, keď chlapci spečatili svoje priateľstvo.
- c) Spomínané postavy sú pokrvnými bratmi.
- d) Rozprávač príbehu vždy opľul poštára, preto ich otcovia museli chodiť po listy na poštu.

5. (0,5 b) Prepíšte prvú (kurzívou písanú) vetu ukážky pravopisne správne.

.....

6. (0,5 b) Zo slova v zátvorke v texte vytvorte prídavné meno v správnom tvare.

.....

7. (4 b) Z prvého odseku ukážky vypíšte slová podľa zadania. V zátvorke je počet slov, ktoré máte nájsť (aj opakujúce sa).

a) osobné základné zámeno (1)

.....

b) všeobecné podstatné mená ženského rodu, vzor žena (4)

.....

c) spojky (4)

.....

d) konkrétne podstatné mená v A (5)

.....

e) častice (2)

.....

f) prídavné mená stredného rodu (2)

.....

g) podstatné meno ženského rodu, vzor dlaň (1)

.....

h) zámeno v D (1)

.....

8. (0,5 b) Vypíšte z posledných dvoch odsekov všetky slová so spoluhláskami, ktoré majú slabikotvornú funkciu.

.....

9. (2 b) Vytvorte synonymá k slovám z textu:

a) utrpenie

b) zvierá

c) neslušný

d) realita

10. (4,5 b) Určte vetné členy vo vete aj s bližšou charakteristikou (nie číslami):

Slnko vykašliavalo posledné zv__šky svetla.

Slnko

vykašliavalo

posledné

zv_šky

svetla

11. (0,5 b) Nájdite v texte všetky jednoduché vety a vypíšte ich prvé slová.

.....

12.(0,5 b) Z posledného odseku ukážky vypíšte všetky predložky.

.....

13. (2 b) Nájdite v danej vete všetky a v správnom poradí:

Odvtedy musia naši otcovia chodiť po listy na poštu.

- a) párové znelé spoluhlásky
- b) mäkké spoluhlásky
- c) nepárové spoluhlásky
- d) obojaké spoluhlásky

14.(1 b) Aké zmeny by ste urobili v texte, ak by ste ho mali pretvoriť na bájku a aké, ak by ste z neho mali vytvoriť povesť?

bájka:

.....
.....

povesť:

.....
.....

15.(1 b) Ak by ste mali text pretvoriť na báseň, aké 2 ľubovoľné druhy rýmov by ste využili? Napíšte ich názvy a schémy:

1. rým: schéma:

2. rým: schéma: